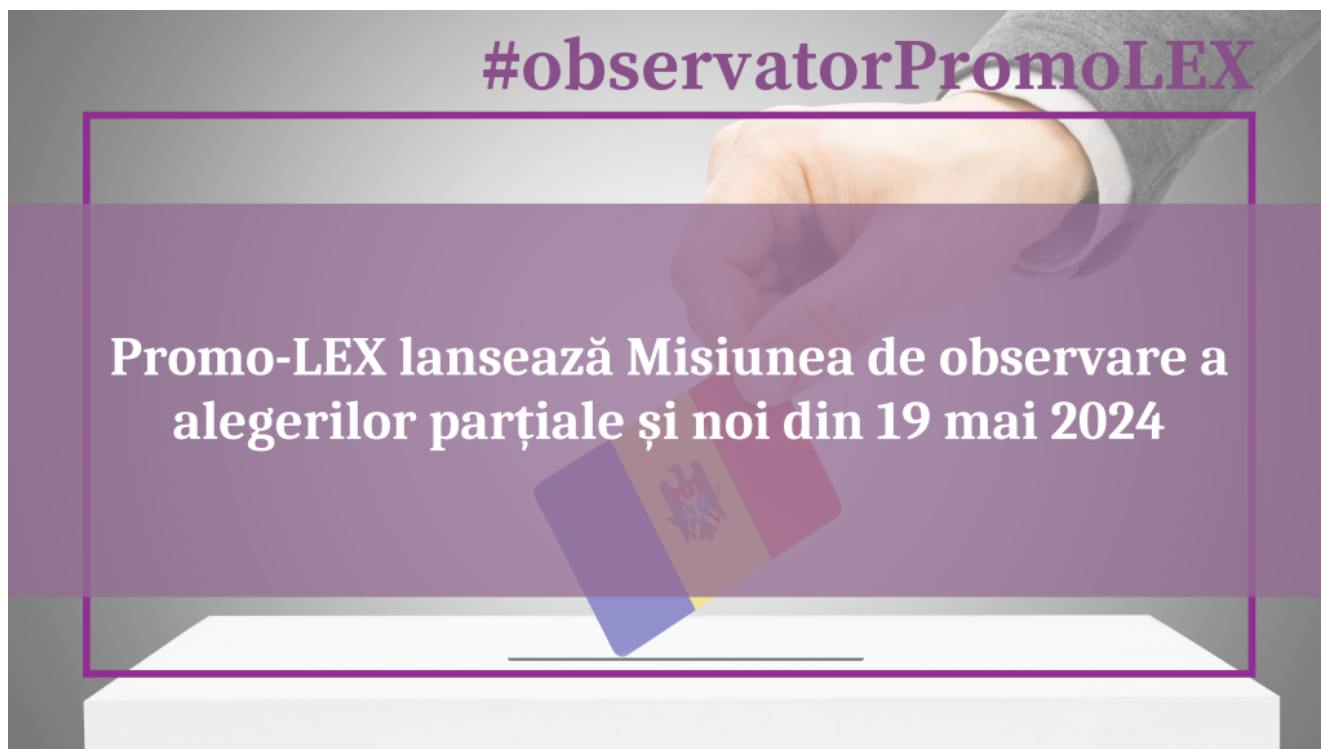

Asociația Promo-LEX lansează Misiunea de observare a alegerilor parțiale și noi din 19 mai 2024

Asociația Promo-LEX lansează astăzi, 10 aprilie 2024, Misiunea de Observare (MO) a alegerilor locale noi și parțiale din 19 mai 2024. Observarea procesului electoral va cuprinde perioada electorală, precum și ziua alegerilor, inclusiv turul doi de scrutin în localitățile în care va fi organizat.

Alegerile se vor desfășura în 9 circumscripții electorale. În două dintre acestea – satele Chioselia Rusă și Cotovscoe (UTA Găgăuzia) – urmează a fi aleși atât primari și consilieri locali; în s. Sagaidac (r. Cimișlia), c. Tîrnova (r. Dondușeni), c. Hănăsenii Noi (r. Leova) și or. Bucovăț (r. Strășeni) – doar primari, iar în c. Cealîc, s. Cairaclia și c. Salcia (r. Taraclia) – doar consilieri locali. Acestea sunt primele alegeri parțiale și locale noi organizate după

alegerile locale generale din 2023.

Necesitatea de a organiza alegeri noi și parțiale în localitățile Chioselia Rusă și Cotovscoe (UTA Găgăuzia), c. Cealîc, s. Cairaclia și c. Salcia (r. Taraclia) a fost cauzată de numărul mic de candidați sau chiar de lipsa acestora, în condițiile anulării înregistrării unui concurent. Aceasta este o premieră pentru alegerile locale din Republica Moldova, când nu au existat candidați pentru funcția de primar sau nu a fost posibil constituirea legală a consiliilor locale pe motiv că numărul mandatelor validate a fost mai mic decât cerința legală.

În context, Asociația Promo-LEX reamintește că, una din soluțiile pentru problema indicată mai sus ar putea fi consolidarea capacităților comunităților locale și a administrației publice locale, inclusiv prin implementarea eficientă a reformei administrativ-teritoriale.

În cazul alegerilor noi a primarilor din localitățile s. Sagaidac (r. Cimișlia), c. Tîrnova (r. Dondușeni), c. Hănăsenii Noi (r. Leova) și or. Bucovăț (r. Strășeni) scrutinul va fi organizat pe motiv că persoanele alese în noiembrie 2023 au preferat ulterior să exercite funcția de președinte de raion, în detrimentul celei de primar.

În context, amintim de prevederile art. 52 Cod electoral privind compensarea cheltuielilor aferente organizării și desfășurării alegerilor. Potrivit normei legale, în cazul apariției circumstanțelor ce duc la încetarea mandatului de primar până la expirarea termenului de 12 luni de la data adoptării hotărârii de validare a mandatului, concurentul electoral care a desemnat candidatul ales în funcția de primar compensează cheltuielile suportate din bugetul de stat, legate de organizarea și desfășurarea alegerilor. În pofida faptului că încă la data de 25 ianuarie 2024 Comisia Electorală Centrală a inițiat elaborarea proiectului Regulamentului privind compensarea cheltuielilor aferente organizării și

desfășurării alegerilor, nici până astăzi proiectul nu a fost publicat pentru a fi supus consultărilor publice.

Urmare a experienței de observare a alegerilor locale generale din 2023, Asociația Promo-LEX reiterează un șir de recomandări care pot fi aplicate și la acest scrutin de către organele electorale și instanțele judiciare:

- instruirea obligatorie a tuturor funcționarilor electorali, inclusiv în procesul de certificare;
- examinarea contestațiilor și emiterea soluțiilor în termene restrânse, astfel încât contestatarii să reușească să beneficieze de dreptul la un recurs efectiv;
- asigurarea transparenței privind raportarea financiară a concurenților electorali în contextul alegerilor, inclusiv cu publicarea informațiilor în conformitate cu principiile datelor deschise;
- verificarea de către organele electorale superioare a cazurilor de înregistrare a listei de candidați pentru funcția de consilier cu presupuse încălcări ale cotei minime de reprezentare de 40% pentru ambele sexe;
- asigurarea tehnico-materială a organelor electorale inferioare în timp util, astfel încât acestea să-și poată desfășura activitatea fără impedimente.

Asociația Promo-LEX este organizația neguvernamentală cu cea mai vastă experiență de monitorizare a alegerilor la nivel național. Începând cu anul 2009 Promo-LEX a monitorizat 26 de scrutine (locale, parlamentare și prezidențiale) cu implicarea a peste 17 mii de observatori naționali. Scopul Misiunilor de observare este informarea publicului despre modul de organizare și desfășurare a scrutinelor, precum și sporirea încrederii cetățenilor în procesul electoral.

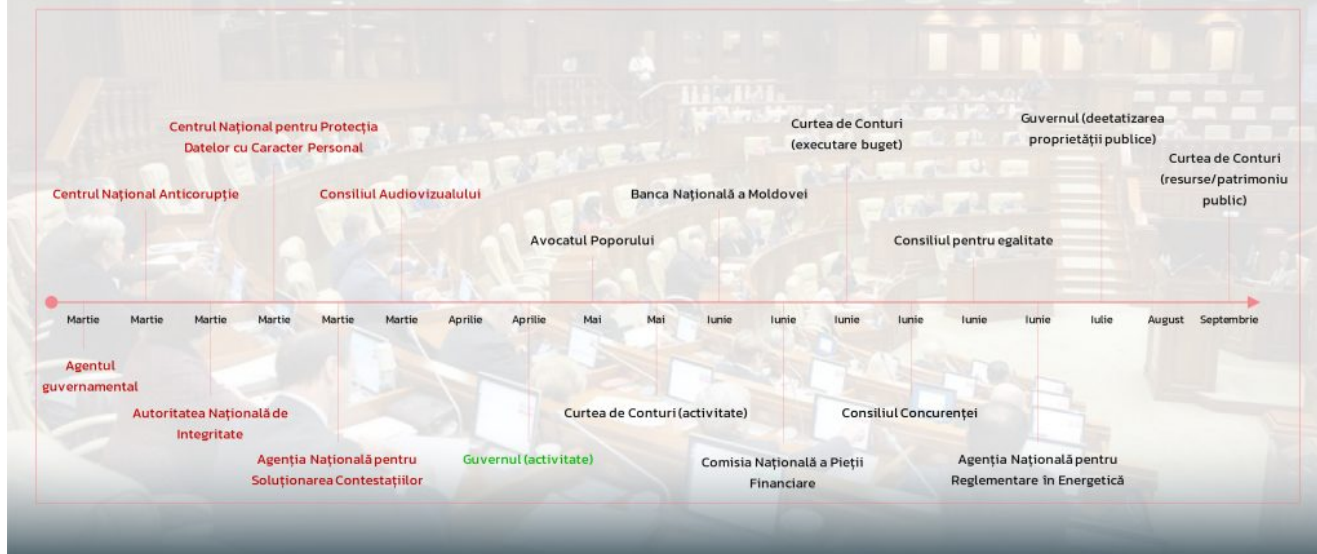
Audierea rapoartelor autorităților în plenul Parlamentului: Un imperativ pentru transparență și responsabilitate

Parlamentul, este instituția fundamentală a statului de drept și trebuie să-și asume rolul crucial în controlul și responsabilizarea autorităților publice. În acest context, audierea rapoartelor acestor autorități în cadrul ședințelor plenare reprezintă un instrument esențial pentru asigurarea transparenței și responsabilității în guvernare.

Dezbaterea în plen a rapoartelor nu este doar un act formal, ci o oportunitate semnificativă de a identifica nevoile și provocările în diferitele domenii de activitate ale autorităților publice și de a găsi soluții eficiente. Implicarea deputaților din toate grupurile parlamentare, atât din majoritate, cât și din opoziție, este esențială pentru asigurarea unei evaluări obiective și a unui control adecvat.

În același timp, observăm că audierea rapoartelor autorităților publice în cadrul ședințelor plenare rămâne un aspect cu lacune în exercitarea controlului parlamentar. În ciuda prevederilor legislative care stabilesc obligativitatea prezentării rapoartelor, constatăm că o parte semnificativă din acestea nu sunt supuse audierii în plenul Parlamentului.

Cronologia audierii în plen a rapoartelor autorităților publice - 2024

Un aspect preocupant este faptul că unele instituții, precum Agentul Guvernamental, Banca Națională a Moldovei, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică nu au prezentat pe parcursul acestei legislaturi rapoartele lor de activitate în plen, în ciuda obligației legale de a face acest lucru. Această lipsă de transparență și responsabilitate subminează încrederea publică în procesul democratic și în capacitatea Parlamentului de a exercita controlul adecvat.

Totodată, chiar și în cazul autorităților care au prezentat rapoartele, constatăm că există deficiențe în respectarea termenelor și procedurilor stabilite. Potrivit analizei Promo-LEX, pe parcursul acestei legislaturi, doar circa 50% din autoritățile responsabile au prezentat rapoarte în plen, dintre care majoritatea cu încălcarea termenelor de prezentare. În plus, până la data de 31 martie urmau să fie audiate în plen rapoartele a 6 autorități, însă propunerile de audiere a acestora nu s-au regăsit pe ordinea de zi a ședințelor desfășurate în luna martie.

În acest sens, Promo-LEX reiterează recomandarea de ajustare a prevederilor Regulamentului Parlamentului sau de includere în proiectul Codului cu privire la organizarea și funcționarea Parlamentului, a unei liste exhaustive a autorităților publice

care sunt obligate să prezinte rapoarte Parlamentului, împreună cu clarificarea termenelor și procedurilor de prezentare.

Considerăm esențial ca Parlamentul să își asume un rol activ în asigurarea transparenței și responsabilității instituțiilor publice prin promovarea unei culturi a audierii și a controlului parlamentar eficient. Doar prin consolidarea acestor mecanisme putem garanta buna guvernare și respectarea principiilor democratice în Republica Moldova.

Analiza integrală poate fi consultată [aici](#).

*Erată: Ca urmare a unei erori admise, din textul Analizei a fost exclus Fondul de Garantare a Depozitelor din Sistemul Bancar, ca entitate care nu ar fi prezentat în plenul Parlamentului rapoartele de activitate, și ca entitate care ar avea, în prezent, o asemenea obligație, în virtutea modificărilor legale operate prin Legea nr. 160/2023. Dorim să corectăm această informație, menționând că entitatea dată nu are obligația prezentării rapoartelor de activitate în plenul Parlamentului conform legislației în vigoare.

Genocidul din Rwanda. Cum discursul de ură a alimentat

tragedia?

În primăvara anului 1994, în Rwanda, o țară din Africa Centrală, cu o populație de circa 13,7 milioane de oameni și un PIB pe cap de locuitor de 966 dolari SUA, a început unul dintre cele mai teribile masacre din istorie, cunoscut ca Genocidul din Rwanda. Genocidul a durat trei luni, fiecare zi dintre care a provocat moartea a circa 10.000 de persoane. Pentru a înțelege ce s-a întâmplat cu adevărat în acele zile, este important să analizăm rolul discursului de ură în pregătirea terenului pentru organizarea Genocidului.

Contextul istoric al Rwandei

Rwanda era o țară locuită de două grupuri etnice principale: hutu, care alcătuiesc majoritatea și tutsi, grupul minoritar. De-a lungul timpului, aceste două grupuri au fost implicate în conflicte interetnice și politice, alimentate de tensiuni și resentimente adânci.

Colonizarea europeană, în special de către Belgia, a amplificat aceste tensiuni prin politica lor de divizare și stăpânire. Belgienii au promovat grupul tutsi ca fiind superiori grupului hutu, sporind astfel inegalitățile și resentimentele. Reprezentanții grupului tutsi erau promovați în funcții administrative și de conducere de rang înalt, în armată, dețineau anumite privilegii economice, în timp ce membrii grupului hutu, în mare parte, erau marginalizați.

Situația s-a schimbat odată cu obținerea independenței Rwandei în 1962. În urma alegerilor, puterea a fost preluată de către reprezentanții grupului hutu, care treptat au început să promoveze o politică anti-tutsi, învinuindu-i de subjugarea comunității hutu de-a lungul istoriei și complicitate cu colonizatorii. Tensiunile etnice și sociale au crescut când președintele Rwandei a devenit Juvénal Habyarimana, un hutu

extremist.

Rolul discursului de ură

În lunile care au precedat genocidul, discursul de ură a fost intensificat de către liderii politici și mass-media. Radiourile și ziarele au fost folosite ca instrumente de propagandă pentru a manipula și a incita mulțimea hutu împotriva minorității tutsi. Potrivit unui studiu științific, radio-ul a fost responsabil pentru aproximativ 10%[\[1\]](#) din violențele produse în timpul Genocidului.

Termeni precum „insecte” și „paraziți” erau folosiți pentru a descrie persoanele de etnie tutsi, dezumanizându-le și încurajând astfel sentimente de ură față de acestea. Uciderea lor era considerată drept un „act de patriotism” și de „salvare a democrației”. Ura a cuprins întreaga societate, de la copii până la vârstnici.

Liderii politici hutu au orchestrat o campanie sistematică de demonizare a grupului tutsi, prezentându-i ca o amenințare la adresa securității naționale. Această retorică inflamatorie a alimentat paranoia și frica în rândul maselor, transformându-i pe tutsi în „țapi ispășitori” pentru toate problemele Rwandei.

Escaladarea violenței

La 6 aprilie 1994, a fost doborât avionul președintelui Rwandei, Juvénal Habyarimana. În aceeași zi, elita hutu s-a grăbit să învinuiască grupul tutsi de producerea asasinatului. Aceasta a declanșat un val de violențe fără precedent. Grupuri de militanți extremiști hutu au început să atace și să ucidă reprezentanții grupului tutsi și hutu moderați, percepuți ca susținători ai acestora. Atacurile se produceau pe străzi, în case, în locurile publice, fiind omorâți toți cei identificați ca reprezentanți ai grupului tutsi: copii, femei, bărbați și bătrâni.

Violențele erau alimentate prin campanii de propagandă

extremistă și discurs de ură în mass-media, în special, la radio. Lozinca principală utilizată de sursele de informare în masă era: „Omorâți aceste insecte”. Atrocitățile au durat până în luna iulie 1994 și au provocat moartea a sute de mii de oameni, iar comunitatea internațională, timp de aproape trei luni, a reacționat doar într-un mod declarativ, fără a interveni în soluționarea conflictului. Abia în anul 2021, președintele Franței, Emmanuel Macron, a recunoscut responsabilitatea[2] țării sale pentru producerea Genocidului din Rwanda.

Consecințe și reacții

Conform datelor Organizației Națiunilor Unite[3], Genocidul din Rwanda s-a soldat cu peste 800 000 de morți în doar câteva săptămâni. Conform estimărilor Guvernului Rwandei[4], victime ale acelor evenimente au fost peste 1 000 000 de oameni. Comunitatea internațională a fost criticată pentru inacțiunea sa în fața acestei tragedii, iar mulți specialiști consideră că intervenția timpurie ar fi putut salva vieți.

După încheierea masacrului, s-au întreprins eforturi de reconstrucție și reconciliere în Rwanda, în special în domeniul educației și promovării drepturilor omului. Noua elită politică nu mai utiliza termenul distructiv de divizare a societății în hutu și tutsi, promovând ideea unei singure națiuni – ruandezii. Cu toate acestea, rănilor provocate de genocid rămân adânc întipărite în țară chiar și la o distanță de 30 de ani de la producerea tragediei.

Genocidul din Rwanda este un exemplu tragic al puterii distructive al discursului de ură. Prin demonizarea și dezumanizarea unei întregi populații, liderii politici și mass-media au creat un climat care a susținut și justificat acțiunile autorităților. Învățând din această tragedie, este important să ne angajăm în promovarea toleranței și respectului față de diversitate, pentru a evita repetarea unor astfel de orori în viitor.

„Lumea văzuse același lucru petrecându-se de multe ori înainte. După ce s-a întâmplat în Germania nazistă, toate țările mari și puternice au jurat: „Niciodată!” Dar iată-ne, șase femei inofensive ghemuite în întuneric, marcate pentru a fi executate, din motiv că ne-am născut tutsi. Cum reușise istoria să se repete? Cum a reușit acest rău să iasă din nou la suprafață? De ce i s-a permis diavolului să meargă printre noi necontestat, otrăvind inimile și mințile până nu era prea târziu?” Immaculée Ilibagiza, supraviețuitoare a Genocidului din Rwanda, autoarea cărții: *„Rămasă să spună: Descoperirea lui Dumnezeu în mijlocul Holocaustului din Rwanda”*.

---

[1]

<https://academic.oup.com/qje/article-abstract/129/4/1947/1853091?redirectedFrom=fulltext&login=false>

[2]

<https://www.dw.com/en/rwanda-macron-admits-french-responsibility-in-genocide/a-57680013>

[3] https://survivors-fund.org.uk/learn/statistics/#_ftnref1

[4] Ibidem

Apel public: Nu dați uitării crimele din 7 aprilie 2009

De câți ani mai este nevoie pentru a înfăptui justiția în dosarul „7 aprilie 2009”?

An de an, apelurile societății civile și apărătorilor drepturilor omului privind „7 aprilie 2009” răsună în întreg spațiul mediatic. An de an, cerem ca autoritățile să tragă la răspundere toate persoanele responsabile de tragicele evenimente soldate cu sute de victime ale abuzului din partea poliției. Cu toate acestea, deja de 15 ani dosarul „7 aprilie 2009” este practic dat uitării de către autorități, perpetuând impunitatea și injustiția pentru victimele acestor evenimente tragice.

La data de 5 aprilie 2009 în Republica Moldova s-au desfășurat alegeri parlamentare, în urma cărora Partidul Comunist a venit la conducerea Parlamentului. La 6 aprilie 2009, mii de oameni s-au întrunit în fața clădirilor Parlamentului și Președinției RM pentru a protesta împotriva rezultatelor alegerilor parlamentare. Începând cu 7 aprilie 2009, în urma unei reacții abuzive a poliției, cel puțin 600 de persoane au fost reținute în mod arbitrar, multe dintre ele fiind maltratate, torturate și deținute în condiții inumane, fără apă și mâncare. Cel puțin patru persoane și-au pierdut viața în condiții suspecte.

Ilegalități comise în 7 aprilie 2009 constituie dovada faptului că autoritățile au eșuat în onorarea obligațiilor sale internaționale, prin faptul că au supus victimele relelor tratamente și torturii și prin faptul că toate persoanele vinovate în săvârșirea acestor crime nu au fost trase la răspundere până la ziua de astăzi. Această situație contribuie la perpetuarea impunității în privința acestor ilegalități.

La 25 noiembrie 2021, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) a declarat că Procurorul general interimar, Dumitru Robu, a dispus reluarea urmăririi penale pe dosarul evenimentelor din 7 aprilie 2009, ceea ce presupunea că procurorii PCCOCS urmau să întreprindă acțiuni procesual penale pentru investigarea inclusiv a versiunii potrivit căreia anumite persoane erau implicate în deturnarea evenimentelor prin folosirea armelor

de foc.^[i] Însă, în urma unor cereri de acces la informații de interes public emise de către Amnesty International Moldova în care am dorit să aflăm despre acțiunile întreprinse de PCCOCS și tragerea la răspundere a persoanelor responsabile de evenimentele din 7 aprilie 2009, nici un răspuns la întrebările adresate nu a fost oferit.

La rândul său, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a confirmat faptul că niciunul din dosarele în cadrul cărora acesta a investigat evenimentele din 7 aprilie 2009 nu a fost desecretizat, invocând motivul precum că acestea ar conține „informații privind tactica, metodele, rezultatele activității operative/speciale de investigații, precum și informații ce vizează efectivul, forțele, planurile, organizarea, finanțarea și asigurarea tehnico-materială a activității SIS [...și] date privind persoanele care au cooperat confidențial cu Serviciul.”

Organizațiile și persoanele semnatare consideră că faptele comise în cadrul evenimentelor din 7 aprilie 2009 trebuie calificate drept încălcări ale drepturilor omului, cel puțin a:

1. dreptului la integritate fizică și psihică;
2. dreptului la siguranță;
3. dreptului la un proces echitabil și remediu efectiv.

Astfel, organizațiile și persoanele semnatare solicită:

1. desecretizarea dosarelor ce țin de evenimentele din 7 aprilie 2009;

Conform art. 8 al Legii Nr. 245 din 27.11.2008 cu privire la secretul de stat: „(1) *Nu se atribuie la secret de stat și nu pot fi secretizate informațiile privind:*

a) *Faptele de încălcare a drepturilor și libertăților omului și ale cetățeanului;(...)*

f) faptele de încălcare a legii de către autoritățile publice și persoanele cu funcții de răspundere din cadrul acestora”.

2. înlăturarea fenomenului impunității în acest dosar prin tragerea la răspundere penală a celor vinovați care în diverse moduri s-au eschivat de la urmărirea penală;

3. aplicarea în practică a principiului toleranței „zero” față de tortură;

4. întreprinderea măsurilor și instituirea mecanismelor eficiente pentru a asigura victimele torturii cu dreptul la o reabilitare multiaspectuală (în conformitate cu art. 14 al Comentariul General nr. 3 la Convenția ONU împotriva Torturii);

5. comunicarea adevărului asupra faptelor fiecărui caz, și garanții efective de non-repetiție.

7 aprilie 2024

Organizațiile și persoanele semnatare:

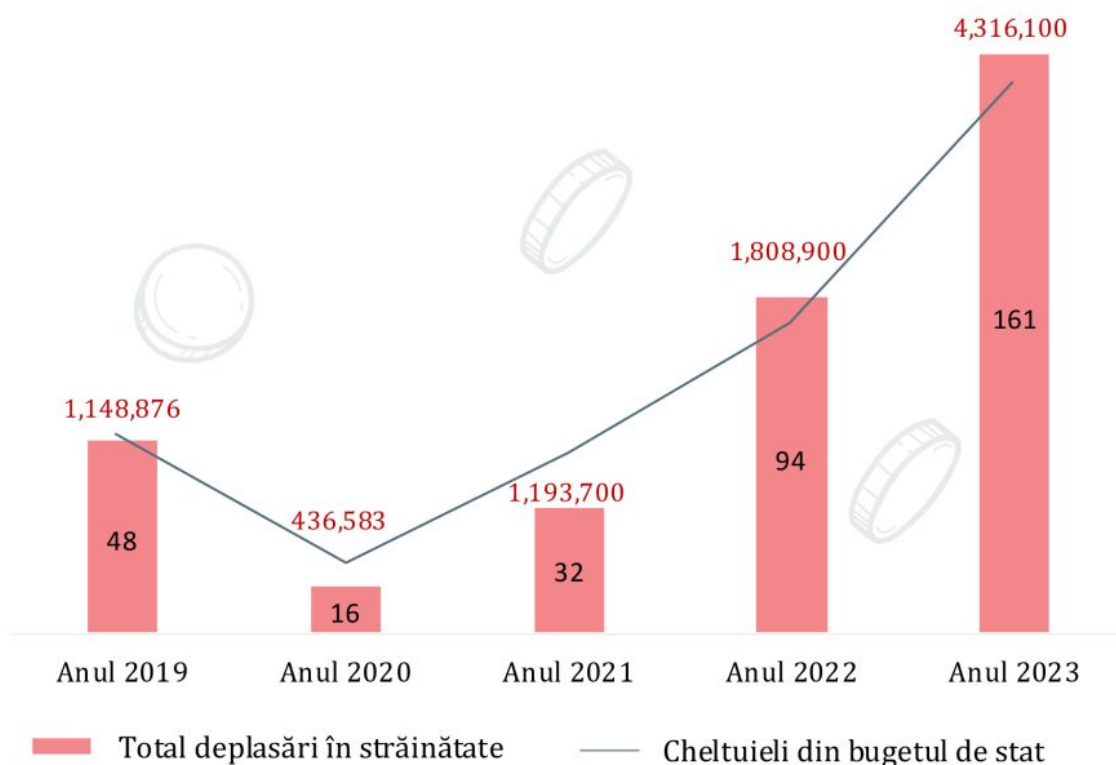
1. Amnesty International Moldova
2. RCTV Memoria
3. Evghenii Alexandrovici Goloșceapov, LL.M., membru al Grupului de criză din aprilie-mai 2009, apărător al drepturilor omului
4. O. Ambasada Drepturilor Omului (Human Rights Embassy)
5. Nadia Lefter, LL.M., membră a Grupului de criză din aprilie-mai 2009
6. Stella Cotorcea, membră a Grupului de criză din aprilie-mai 2009
7. Veaceslav Balan, expert în drepturile omului, doctorand la Universitatea din Ottawa
8. O. HomoDiversus
9. Mihaela Ajder (Copoț), membră a Grupului de criză din aprilie-mai 2009
10. Promo-LEX

Deplasările de serviciu în străinătate ale deputaților și angajaților Secretariatului Parlamentului în semestrul II al anului 2023

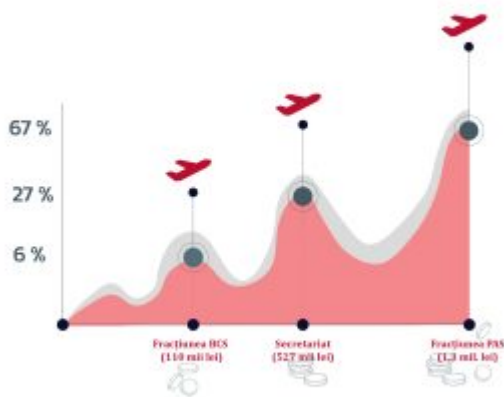
Analizând informația privind deplasările de serviciu în străinătate (sem. II a. 2023), Promo-LEX constată, prin comparația cu anii precedenți, că numărul deplasărilor, precum și cheltuielile suportate pentru acestea sunt în continuă creștere.

Evoluția numărului și cheltuielilor deplasărilor de serviciu în străinătate (2019 – 2023)

În perioada monitorizată, au fost emise în total 82 de dispoziții de delegare în deplasare, cu 14 dispoziții mai puține decât în perioada ianuarie – iunie 2023. În scopul onorării invitațiilor, din bugetul Parlamentului, au fost cheltuite 1,9 milioane de lei, cu 0,4 milioane mai puțin decât în semestrul I al anului 2023. Precizăm că, în cazul a 41% din deplasări (cu 8% în creștere), costul integral sau parțial al acestora a fost achitat de organizatori. Prin urmare, cheltuielile totale pentru deplasările în interes de serviciu în străinătate ale deputaților și angajaților Secretariatului Parlamentului au fost mult mai mari.

Cheltuielile din bugetul de stat pentru deplasările în străinătate (iulie - decembrie 2023)

Cheltuielile efectuate din bugetul de stat pentru deplasările respective au fost de 1,9 mil. de lei

Scopul deplasărilor de serviciu în străinătate (iulie - decembrie 2023)

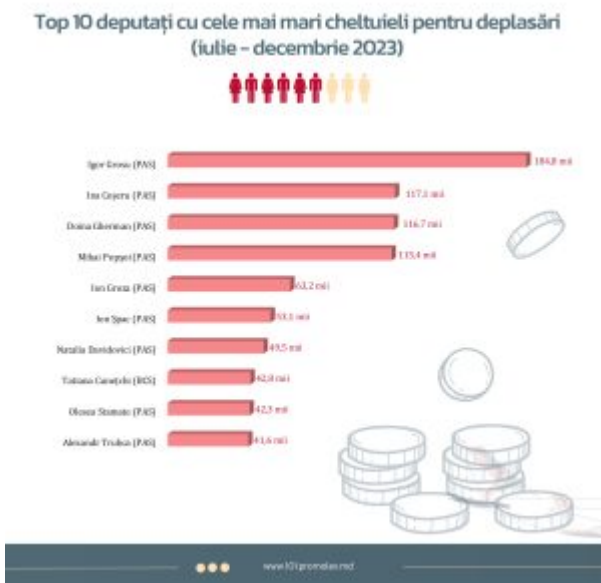
www.pronet.ro

67% din totalul cheltuielilor au fost efectuate pentru deplasările de serviciu în străinătate ale deputaților fracțiunii PAS (cu 2% în creștere față de perioada precedentă de monitorizare), 27% – pentru cele ale personalului Secretariatului Parlamentului, iar 6% – pentru deplasările deputaților din fracțiunea BCS (cu 2% mai puțin față de perioada precedentă de monitorizare). Similar perioadei anterioare de monitorizare, constatăm că deputații independenți și cei neafiliați nu au avut nici o deplasare de serviciu în străinătate.

Cea mai mare parte a cheltuielilor efectuate au fost pentru achitarea diurnelor persoanelor delegate (43,6%), pentru

transport (39,2%), și pentru serviciile de cazare (21,7%).

Conform datelor, deputații din fracțiunea PAS dețin, atât topul deputaților cu cele mai mari cheltuieli pentru deplasări (cu Igor Grosu – lider al topului), cât și topul deputaților cu cele mai mici cheltuieli pentru deplasări (cu Petru Frunze – lider al topului).

Din totalul celor 82 de dispoziții de delegare în deplasare analizate, deputații fracțiunii PAS au fost delegați în 66% (54 deplasări), angajații Secretariatului Parlamentului – în 49% (40 deplasări), iar deputații fracțiunii BCS – în 9% (7 deplasări). Numărul deplasărilor mixte (deputați delegați din ambele fracțiuni parlamentare) a scăzut de la 10 deplasări la 6 deplasări.

În funcție de destinația deplasărilor de serviciu în străinătate, cele mai multe au fost efectuate în SUA (7), urmate Belgia (6), România (5), Franța, Austria, Cehia, Germania și Italia (câte 3 fiecare), Georgia, Danemarca, Norvegia, Spania, Finlanda, Lituania, Polonia și Serbia (câte 2 fiecare), Estonia, Japonia, Marea Britanie, Suedia, Țările de Jos, Croația, Grecia, Macedonia de Nord, Irlanda, Portugalia, Slovacia, și Israel (câte 1 fiecare). 63% din

totalul deplasărilor au fost în scop de participare la diverse evenimente regionale/internaționale (în creștere cu 8%), iar 37% au fost vizite oficiale, de studiu și de lucru (în descreștere cu 3%).

Destinațiile deplasărilor de serviciu

Precizăm că Promo-LEX a analizat aceste date în contextul monitorizării activității Parlamentului Republicii Moldova, în special din perspectiva transparenței, legalității și eficienței procedurilor, în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” susținut financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

(USAID). Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Asociația Promo-LEX angajează Comunicator/Comunicatoare

Nr. ref. 7 din 01.04.2024

Denumirea postului: Comunicator/Comunicatoare (Specialist relații publice), Programul Monitorizarea Proceselor Democratice.

Scopul postului: Comunicatorul/Comunicatoarea va fi responsabil/ă de comunicarea externă și va asigura vizibilitatea activității și produselor Asociației Promo-LEX.

CERINȚE

- **Studii:** studii superioare în domeniul jurnalism/comunicare/relații publice sau alte domenii relevante;
- **Experiență profesională:** minim 2 ani într-o poziție similară; experiența în cadrul unui ONG sau organizație internațională – va constitui un avantaj;
- **Competențe, abilități și alte cerințe specifice:**
  - Abilități de scriere și redactare a materialelor;
  - Cunoștințe și abilități de gestionare a paginilor web și a rețelelor sociale;
  - Abilități avansate de utilizare a computerului (MS

Office, Internet); cunoașterea programelor specializate de editare foto/video – va constitui un avantaj;

- Fluentă în limba română; cunoașterea limbilor rusă și engleză.
- Spirit de inițiativă și creativitate;
- Integritate și discreție profesională;
- Neafiliere politică și non-partizanat politic.

RESPONSABILITĂȚI:

- Promovează activitatea și produsele Asociației în plan extern (online și offline);
- Planifică, organizează și participă la evenimentele publice și de presă ale Asociației;
- Elaborează și promovează materiale de comunicare și vizibilitate (comunicate de presă, infografice, postări, articole, rapoarte anuale, spoturi video, produse multimedia etc.);
- Menține și actualizează conținutul pe website-ul Asociației și pe paginile existente din rețelele sociale ale Asociației (Facebook, Instagram etc.);
- Participă la dezvoltarea și implementarea Strategiei de Comunicare a Asociației;
- Elaborează rapoarte cu privire la comunicarea și vizibilitatea externă a Asociației;
- Menține legătura cu mass-media;
- Monitorizează reflectarea în presă a activităților Asociației;
- Consultă beneficiarii de granturi ale Asociației pe aspecte ce țin de comunicare și vizibilitate;
- Alte responsabilități relevante.

OFERIM:

Asociația Promo-LEX te invită să faci parte dintr-o echipă de profesioniști, oferind un salariu competitiv, oportunități de instruire și dezvoltare profesională, precum și posibilitatea

de a contribui la dezvoltarea democrației și promovarea drepturilor omului în Republica Moldova.

DOSARUL DE APLICARE

Candidații vor prezenta următorul Dosar de Aplicare:

- Curriculum Vitae;
- Scrisoare de motivare, cu indicarea a două persoane de referință (nume/prenume și date de contact);
- Oferta financiară în USD (salariul net solicitat, după reținerea tuturor impozitelor).

Dosarul de Aplicare trebuie expediat prin e-mail la adresa angajare@promolex.md cu mențiunea "Pentru funcția de Comunicator/Comunicatoare".

Locul de muncă: mun. Chișinău (sediul Asociației Promo-LEX)

Program de muncă: deplin

Perioada de contractare: aprilie 2024 – 31 martie 2025 (în conformitate cu Art. 55 alin. 1 litera k' din Codul Muncii al RM)

Data limită pentru depunerea dosarelor candidaților: 14 aprilie 2024, ora locală 18:00.

Vor fi evaluate doar dosarele complete.

Evaluarea dosarelor se va efectua în 2 etape: la prima etapă, dosarele vor fi analizate sub aspectul corespunderii candidaților cu cerințele și condițiile stipulate în anunț. Cea de-a doua etapă va consta în interviuarea persoanelor pre-selectate și proba practică. *Vor fi contactate doar persoanele pre-selectate.*

Pentru mai multe detalii contactați:

Mariana Novac, Coordonatoare de Program, tel: 069339700; e-mail: mariana.novac@promolex.md

---

Asociația Promo-LEX este o organizație neguvernamentală, apolitică, nonprofit, care își desfășoară activitatea pe întregul teritoriu al Republicii Moldova. Misiunea Asociației Promo-LEX este de a contribui la promovarea și apărarea drepturilor omului, la consolidarea proceselor și instituțiilor democratice, și la dezvoltarea societății civile.

Sinteza ședinței plenare din 28 martie 2024

#101.Parlamentul lucrează pentru tine?

Ședința plenară din 28 martie 2024

Examinarea unor proiecte ale opoziției parlamentare a avut loc în sfârșit, însă niciunul dintre cele trei proiecte nu a obținut numărul necesar de voturi pentru adoptare.

Peste 60% din ordinea de zi inițială a fost modificată în timpul ședinței, influențând semnificativ agenda de lucru.

Transparența decizională afectată, în proporție de 44%, dar acest procent crește la 81% când includem actele publicate în timpul ședinței plenare.

Parlamentul a omis să își exercite controlul parlamentar eficient și la timp prin **audierea autorităților publice în luna martie**, subminând transparența și responsabilitatea în guvernare.

www.101.promolex.md

În cadrul ședinței plenare din 28 martie 2024 a Parlamentului Republicii Moldova, au fost examinate și discutate mai multe

subiecte de interes pentru procesul legislativ și transparența decizională. Sesiunea a adus în atenție trei proiecte propuse de opoziția parlamentară, care, deși au fost supuse votului, nu au întrunit numărul necesar pentru adoptare. Proiectele de lege, incluse în ordinea de zi încă din 14 martie 2024, au fost supuse dezbaterii și votului cu o întârziere notabilă, cauzată de absența repetată a opoziției din ședințele plenare. Mai mult, comisiile permanente nu au acordat avize pentru aceste inițiative legislative, încălcând astfel dispozițiile regulamentului parlamentar și punând în umbră necesitatea unui dialog constructiv între toate forțele politice.

Un alt aspect notabil a fost modificarea substanțială a ordinii de zi în timpul ședinței, unde peste 60% din planul inițial a fost schimbat. Propunerile de modificare au venit din partea diferitelor comisii parlamentare și au influențat semnificativ agenda de lucru a plenului. Această flexibilitate poate afecta capacitatea participanților și a publicului de a urmări și înțelege pe deplin subiectele discutate.

Conform analizei Promo-LEX, se constată că transparența în procesul decizional a suferit semnificativ, afectând 44% din proiectele de lege votate în cadrul ședinței. Dacă luăm în considerare și actele publicate în timpul sau imediat după ședința plenară, acest procent crește la 81%. Dintre proiectele a căror transparență a fost afectată, pentru două a fost instituit modul prioritar de examinare, unul – fiind propus de Guvern și altul – de un deputat PAS, deși pentru acesta din urmă nu sunt clarificate temeiul legal și motivul prioritizării conform regulamentului parlamentar. Lipsa publicării altor acte aferente proiectelor a crescut neclaritatea procesului decizional, iar diferențele mari în timpul de examinare și votare a proiectelor, între 16 și 309 zile, evidențiază riscul de a afecta echilibrul și obiectivitatea procesului legislativ.

Cu regret, chiar dacă [Promo-LEX a atenționat anterior](#), Parlamentul a omis să exercite controlul parlamentar eficient

și la timp prin audierea autorităților publice, în conformitate cu obligațiile lor legale pentru luna martie. Consiliul Audiovizualului, Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și Agentul Guvernamental ar fi trebuit să fie supuse audierii în plen pentru a asigura transparență și responsabilitate în activitatea lor. Este imperativ ca Parlamentul să reexamineze practicile sale și să își consolideze angajamentul pentru o guvernare transparentă și responsabilă.

Sinteza ședinței plenare din 21 martie 2024

www.101.promolex.md

#101.Parlamentul lucrează pentru tine?!

Ședința din 21 martie 2024 a fost marcată de dezbateri îndelungate, de circa 4 ore, asupra proiectului de lege privind votul prin corespondență. În plus, au avut loc perturbări în cadrul ședinței plenare și au fost observate comportamente nepotrivite statutului de deputat, iar transparența decizională a fost afectată.

Ședința plenară din 21 martie 2024

Ședința din 21 martie 2024 a fost marcată de dezbateri îndelungate, de circa 4 ore, asupra proiectului de lege privind votul prin corespondență. În plus, au avut loc

perturbări în cadrul ședinței plenare și au fost observate comportamente nepotrivite statutului de deputat, iar transparența decizională a fost afectată.

Deputații au dezbătut timp de 4 ore **proiectul de lege referitor la pilotarea votului prin corespondență**, care a fost supus votului în prima lectură în cadrul acestei ședințe. Este important de menționat că această inițiativă a fost adusă în discuție și votată fără a primi avizul necesar din partea Direcției Generale Juridice și a Comisiei Electorale Centrale, ceea ce constituie o omisiune a etapelor esențiale ale procesului decizional.

Reamintim că Promo-LEX a participat la consultările publice desfășurate pe 7 martie, exprimându-și susținerea pentru implementarea metodelor alternative de vot. În [opinia transmisă Parlamentului](#), a fost recomandată necesitatea îmbunătățirii proiectului, garantarea unui sprijin larg atât la nivel politic, cât și în cadrul societății, precum și obținerea unei Opinii pozitive din partea Comisiei de la Veneția și a OSCE/ BIDD0.

Transparența decizională a fost afectată în proporție de 65% din cauza nepublicării avizelor, expertizelor și altor documente relevante asociate proiectelor (6), precum și din cauza nerespectării termenului prevăzut pentru prezentarea recomandărilor părților interesate (2). Menționăm că unele acte aferente proiectelor examinate în cadrul ședinței – cum ar fi 5 rapoarte și un coraport al comisiilor de specialitate, 2 proiecte de hotărâre și un proiect de lege, împreună cu un aviz al Direcției Generale Juridice – au fost publicate pe pagina web a Parlamentului în ziua ședinței, fie în timpul examinării proiectelor sau chiar ulterior votării. În plus, un proiect (autori fiind deputați PAS) a cărui transparență decizională a fost afectată, a fost examinat în regim prioritar fără a exista un temei legal clar. Toate aceste aspecte complică înțelegerea și evaluarea adecvată a deciziilor luate în cadrul acestei ședințe plenare.

Pe lângă aceasta, **ședința a fost marcată de perturbări și incidente.** Deputații de la Blocul Comuniștilor și Socialiștilor au părăsit sala în semn de protest, refuzând să mai participe la dezbateri, ceea ce a afectat negativ calitatea dialogului parlamentar și a compromis buna desfășurare a procesului legislativ.

În același timp, **Promo-LEX atenționează asupra comportamentului inacceptabil a deputaților, inclusiv al președintelui Parlamentului,** care au proferat insulte și acuzații grave în adresa unor deputați independenți. Astfel de acțiuni nu doar că sunt nepotrivite pentru un for legislativ, dar subminează și încrederea populației în instituția parlamentară și în respectul pentru democrație și diversitatea opiniei. Este esențial ca membrii Parlamentului să manifeste respect reciproc și să-și îndeplinească responsabilitățile într-un mod profesional și respectuos, în conformitate cu valorile și principiile democrației.

Reamintim că, în luna martie, conform prevederilor legale ar trebui să fie audiate în plen rapoartele Consiliului Audiovizualului, Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor și Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Autorității Naționale de Integritate, Centrului Național Anticorupție și Agentului Governamental. Aceste audieri sunt esențiale pentru asigurarea unui control parlamentar eficient și pentru asigurarea transparenței și responsabilității acestor entități.

Asociația Promo-LEX reiterează apelul către toți deputații să respecte Regulamentul Parlamentului și să demonstreze o conduită corespunzătoare statutului lor. Numai prin respectarea principiilor democratice putem asigura o guvernare legitimă și responsabilă.

Amintim că, în perioada 2021 – 2025, Promo-LEX și-a propus să monitorizeze activitatea Parlamentului Republicii Moldova, în special din perspectiva transparenței, legalității și

eficienței procedurilor, în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” susținut financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Regimul totalitar comunist – represiune și mișcarea de rezistență

Comitetul de Miniștri al CoE reiterează obligația Rusiei de a executa integral hotărârile CtEDO în „dosarul școlilor”

La ședința Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei din 12 – 14 martie 2024, Delegații și-au exprimat îngrijorarea în legătură cu neexecutarea hotărârilor CtEDO de către Federația Rusă și au somat, din nou, autoritățile de la Moscova să achite despăgubiri victimelor și să urgenteze implementarea unui plan concret pentru executarea acestor hotărâri.

Comitetul de Miniștri a subliniat că, deși Federația Rusă a încetat să mai fie Înalță Parte a Convenției Europene a Drepturilor Omului, începând cu 16 septembrie 2022, trebuie totuși să respecte obligațiile prevăzute de Convenție,

inclusiv să pună în aplicare hotărârile Curții, în conformitate cu Articolul 58 al Convenției.

Delegații au insistat asupra importanței fundamentale a educației primare și secundare pentru succesul viitor al fiecărui copil și asupra dreptului solicitanților de a continua să primească educație în limba maternă, fără obstacole și hărțuire. Cu toate că au trecut aproape două decenii de la primele încălcări a dreptului la educație în regiunea transnistreană a Republicii Moldova, victimele încă nu au beneficiat de nicio formă de remediere a încălcărilor constatate, inclusiv despăgubirea financiară.

Comitetul reamintește că, pe lângă plata satisfacției echitabile, măsurile de executare a acestor hotărâri includ revocarea „cadrului de reglementare” de la originea încălcărilor, reîntoarcerea școlilor în grafie latină la fostele sedii sau la spații alternative adecvate procesului de învățământ și instituirea de măsuri pentru eliminarea hărțuirii și intimidării elevilor, părinților și profesorilor.

Comitetul Miniștri și-a exprimat îngrijorare în legătură cu eșecul continuu al autorităților ruse de a respecta această obligație prin plata satisfacției echitabile acordate și prezentarea unui plan de acțiune care să stabilească măsuri concrete pentru executarea hotărârilor CtEDO. Delegații au îndemnat autoritățile de la Moscova să respecte această obligație fără întârziere suplimentară.

La moment în grupul de cauze Catan și alții v. Rusia sunt incluse 5 cauze în care au fost pronunțate 3 hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului, prin care au fost constatate încălcări ale drepturilor fundamentale ale elevilor, părinților, dar și ale profesorilor din 7 instituții de învățământ cu predare în limba română din regiunea transnistreană (din totalul de 8 școli), ca urmare a presiunilor și intimidărilor la care au fost supuși aceștia pe parcursul anilor.

Amintim că încălcările s-au produs în perioada anilor 2002-2004 (Catan și alții, Bobeico și alții) și 2013-2014 (Iovcev și alții). În aceste cauze, Curtea a constatat că Federația Rusă avea jurisdicție și își asuma responsabilitatea datorită controlului efectiv continuu și a influenței decisive asupra administrației *de facto* de la Tiraspol.

Asociația Promo-LEX consideră că, executarea integrală a acestor hotărâri de către Federația Rusă poate reprezenta un prim pas pentru încetarea încălcărilor flagrante în privința dreptului la educație în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Îndemnăm autoritățile de la Chișinău să insiste suplimentar pentru executarea acestor hotărâri de către Federația Rusă.